

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

KAMPÜSLERDE ÖZEL ARAÇ SAYISINI AZALTMA POLİTİKASI

POLİTİKANIN AMACI

Bu politika, Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) kampüslerinde özel araç trafiğini sınırlamaya ve azaltmaya yönelik temel çerçeveyi sunmak amacıyla hazırlanmıştır. Politika, KTÜ içinde yer alan kampüslerde ulaşım güvenliği, verimliliği ve sürdürülebilirlik ilkelerini ön planda tutarak araç giriş kısıtlamaları, ring servis uygulamaları, plaka tanıma sistemi (PTS) kullanımı ve diğer alternatif ulaşım çözümleriyle üniversite içindeki gereksiz araç yoğunluğunu düşürerek karbon emisyonlarını azaltmaya ve çevre dostu bir kampüs ortamının oluşmasına katkı sağlamayı hedefler.

POLİTİKANIN İLGİLİLİĞİ

İlgili Sürdürülebilir Kalkınma Amacı (SKA) Kriteri:

- SKA 3 (Sağlıklı Bireyler)
- SKA 11 (Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar)
- SKA 13 (İklim Eylemi)

İlgili Metrikler:

- THE Impact Rankings
- UI GreenMetric

POLİTİKA KAPSAMI

Bu politika, KTÜ kampüsleri içerisinde özel araçların kullanımının yönetimi ve sınırlandırılmasına ilişkin tüm uygulamaları kapsar. Kampüs girişlerindeki araç kontrol ve kısıtlama tedbirleri, plaka tanıma sistemi (PTS) uygulamaları, kampüs içi ring servislerinin teşviki, bisiklet ve yaya ulaşımına yönelik altyapı geliştirme çalışmaları bu politika kapsamında ele alınır.

- **Hedef Kitle:** Kişisel aracıyla kampüse gelen akademik ve idari personel, öğrenciler, ziyaretçiler ve kampüslerde araç kullanma iznine sahip tüm paydaşlar.
- **Uygulama Alanları:** KTÜ'nün tüm kampüslerinde araç giriş kapıları, yollar ve mevcut otopark alanları ile bu alanlara ilişkin denetim noktaları ve ulaşım altyapıları.

TEMEL İLKELER VE YASAL DAYANAKLAR

KTÜ, kampüslerde özel araç sayısını azaltma konusunda aşağıdaki temel ilkelere bağlıdır;

- 1- Sürdürülebilir Ulaşım ve Çevre:** Kampüs içi ulaşımında fosil yakıtlı özel araç kullanımını azaltmak suretiyle karbon ayak izinin düşürülmesi ve hava kalitesinin iyileştirilmesi hedeflenir. Çevre dostu ulaşım yöntemlerinin (elektrikli araçlar, bisiklet, yürüyüş vb.) kullanımı teşvik edilir.
- 2- Erişim Kontrolü ve Güvenlik:** Kampüs girişlerinde Plaka Tanıma Sistemi (PTS) ve benzeri teknolojiler kullanılarak araç girişleri kontrol altında tutulur. Bu yolla kampüs içi trafik düzeni ve yaya güvenliği korunur.
- 3- Toplu Taşıma ve Paylaşımlı Ulaşım:** Kampüs içi ring servisleri ve toplu taşıma olanakları ile özel araç ihtiyacının azaltılması amaçlanır. Öğrenci ve personelin üniversiteye ve kampüs içinde özel araç yerine belediye otobüsleri, servisler veya araç paylaşımı gibi ortak ulaşımaya yönlendirilmesi için teşvik mekanizmaları düzenlenir.
- 4- Altyapı İyileştirmeleri ve Teşvik:** Bisiklet yolları, yaya yolları ve elektrikli araç şarj istasyonları gibi sürdürülebilir ulaşımı destekleyici altyapılar planlı olarak geliştirilir. Kampüslerde bisiklet

kullanımı ve yaya erişimini kolaylaştırmak için fiziksel düzenlemeler yapılır, bu alternatifleri tercih edenlere yönelik teşvik edici uygulamalar yürütülür.

- 5- **İzleme ve Geri Bildirim:** Özel araç trafiğini azaltma çalışmalarının sonuçları düzenli olarak izlenir ve ilgili birimlerden geri bildirim alınır. Elde edilen verilere ve geri bildirimlere göre uygulamalarda ~~gereken~~ iyileştirmeler yapılır; gerekirse politika güncellenir.
- 6- **Yasal Dayanaklar:** Bu politika, KTÜ Trafik Uygulamaları Yönergesi, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili diğer trafik/ulaşım mevzuatına dayanır.

SORUMLULUKLAR VE ROLLER

Uygulayıcı Birimler:

- **İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı:** Özel araç sayısını azaltma politikası kapsamında gerekli finansman, araç ve hizmet tedarik süreçlerini yönetir. Ring servis araçlarının temini veya kiralanması, bakım ve işletme giderlerinin karşılanması, PTS altyapısının kurulumu ve diğer ilgili harcamalar için bütçe planlaması yapar. Ayrıca, ulaşım hizmetleriyle ilgili olası dış hizmet sağlayıcılarıyla yapılacak anlaşmaları denetler.
- **Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı (YİTDB):** Alternatif ulaşım altyapısının geliştirilmesini koordine eder. Kampüs içerisinde bisiklet yolu yapımı, yaya yollarının iyileştirilmesi, araç trafiğine kapatılacak alanların fiziksel düzenlemeleri gibi teknik işleri planlar ve hayata geçirir. Ayrıca, ihtiyaç duyulan elektrikli araç şarj istasyonları ve benzeri tesislerin kurulumu için çalışmaları yürütür.
- **Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı (SKS):** Kampüs içinde ring servislerinin planlanması ve işletilmesinden sorumlu birimdir. Öğrenci ve personelin kampüs içi ulaşımında toplu taşıma ve servis araçlarını kullanması için gerekli düzenlemeleri yapar, servis güzergâhlarını ve saatlerini düzenler. Ulaşım konusunda farkındalık artırıcı etkinlikler düzenleyerek özel araç kullanımını azaltmaya katkı sağlar.
- **Koruma ve Güvenlik Şube Müdürlüğü:** Kampüslerde araç kontrolü ve Plaka Tanıma Sistemi (PTS) yönetimini yürütür. Özel araç giriş kısıtlamalarını uygular, kural dışı araç girişlerini engeller ve kampüs içindeki trafik kurallarına uyumu denetler. Ayrıca, ihlal durumlarında gerekli uyarı ve yaptırım işlemlerini başlatır.

İzleme Birimleri ve Sorumluları:

- **Rektörlük ve Senato:** Politikanın resmi onayını verir ve gerekli denetimleri yapar. Politikaya yönelik hedeflerin kurumsal önceliklere uygun şekilde gerçekleştirilmesini gözetir.
- **Genel Sekreterlik:** Sürecin yürütülmesinde rolü olan farklı birimler (Yapı İşleri, İdari ve Mali İşler, Sağlık-Kültür-Spor Daire Başkanlığı vb.) arasında eşgüdüm sağlar.
- **Araştırma Koordinatörlüğü:** Politikanın uygulanma ilerleyişini izler, performans göstergelerine ilişkin verileri toplar ve raporlar. Sürdürülebilirlik Birimi, UI GreenMetric ve THE Impact Rankings gibi sürdürülebilirlik endeksleri için gerekli verileri derler. Ayrıca politika kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin sonuçlarını analiz ederek iyileştirme önerileri geliştirir.
- **Kurumsal Gelişim ve Planlama Koordinatörlüğü (KGPK):** Politikanın sonuçlarını kurumsal performans göstergeleri sistemine entegre eder ve KTÜ Stratejik Planı hedefleriyle uyumunu sağlar.

UYGULAMA ADIMLARI

- 1- Başlangıç Envanteri ve Hedef Belirleme:** Kampüslerdeki özel araç trafiğine dair mevcut durum analiz edilir. PTS verileri ve gözlemler kullanılarak günlük araç giriş sayıları, park talebi ve trafik yoğunluğu tespit edilir. Bu analiz temelinde ölçülebilir hedefler tanımlanır.
- 2- Planlama ve Tasarım:** Belirlenen hedeflere ulaşmak için uygulanacak araç giriş kısıtlamaları ve alternatif ulaşım düzenlemeleri planlanır. İlgili birimler arasında koordinasyon sağlanarak bir uygulama takvimi oluşturulur.
- 3- Uygulama ve Yürütme:** Planlanan önlemler kademeli olarak hayata geçirilir. Belirli kapılarda veya zaman dilimlerinde özel araç girişine sınırlamalar uygulanmaya başlanır; PTS sistemi etkin şekilde kullanılarak yetkisiz araçların kampüse girmesi engellenir. Aynı zamanda ring servisleri devreye alınarak kampüs içi ulaşım ihtiyacı karşılanır, yeni bisiklet ve yaya altyapıları kullanıma açılır. Bu adımlar atılırken tüm üniversite paydaşlarına gerekli bilgilendirmeler yapılır ve ulaşım kurallarına uyum için yönlendirmeler sağlanır.
- 4- İzleme, Raporlama ve İyileştirme:** Uygulama sürecinde özel araç giriş sayıları, ring servis kullanım oranları gibi göstergeler düzenli olarak izlenir. Her yıl sonunda, ilgili birimler politika uygulamasının performansını değerlendirir ve sonuçlar raporlanır. Hedeflere ulaşamayan konularda politika uygulamalarında gerekli düzeltmeler yapılarak süreç iyileştirilir. Elde edilen ilerlemeler ve deneyimler tüm iç ve dış paydaşlarla paylaşılır.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ

Gösterge	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Günlük ortalama kampüs araç girişi (adet)	2030 yılına kadar yıl içindeki günlük ortalama araç girişinin %30 azaltılması	PTS kayıtları
Günlük ring servisinden yararlanan kişi sayısı	2030 yılına kadar kampüs içi günlük 4 ring seferi düzenlenmesini karşılayacak kadar ring servis kullanıcı sayısına ulaşmak	YİTDB kayıtları
Bisiklet park alanı sayısı (adet)	2030 yılına kadar en az 4 adet bisiklet parkının oluşturulması	YİTDB kayıtları
Farkındalık etkinliği sayısı	Yıl içinde en az 2 farkındalık etkinliğinin yapılması	Etkinlik görselleri

DENETİM VE RAPORLAMA

- İzleme Sıklığı:** Performans göstergeleri yıllık değerlendirilir; kampüslerde trafik yoğunluğu ve ulaşım ile ilgili veriler her yıl ilgili birimler tarafından düzenli biçimde izlenir. Göstergelerdeki değerlerin yıl içindeki değişimleri tespit edilerek gerekli önlemler zamanında alınır.
- Raporlama Sıklığı:** Yıllık veriler, ilgili yılın bitimini takiben altı ay içinde sürdürülebilirlik raporlarına işlenir ve üniversitenin web sitesi üzerinden kamuoyu ile paylaşılır. Dört yıllık veriler ise bir sonraki stratejik planlama dönemine girdi oluşturacak şekilde düzenlenir. Ayrıca, her yıl elde edilen ilgili veriler UI GreenMetric ve diğer uluslararası sürdürülebilirlik endekslerine raporlanır.
- Dış Doğrulama:** İlgili göstergeler çerçevesinde üniversitenin performansını belgelemek amacıyla ulusal ve uluslararası sertifikasyon programlarına katılım sağlanır. Katılım programı

ve kararı senato tarafından alınır. Bağımsız kuruluşlar tarafından gerçekleştirilecek denetimlerle politikanın uygulanması ve etkileri doğrulanır.

- **Revizyon Koşulları:** Belirlenen performans göstergelerinin hedeflenen değerlerin %60'ına iki yıl üst üste ulaşamaması durumunda veya ulusal/uluslararası mevzuatlarda değişiklik durumunda; politika uygulayıcı birimler tarafından gözden geçirilir, revizyon önerileri hazırlanarak politika yeniden senato onayına sunulur.

YÜRÜRLÜK

Bu politika, KTÜ Senatosu tarafından onaylandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer. Üniversite birimleri, politika hükümlerine uymak ve uygulamakla yükümlüdür.